

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **PRIMOSSA a. s.**, se sídlem Kozí 914/9, Praha 1, zastoupena Mgr. Jiřím Hoňkem, advokátem se sídlem Senovážné nám. 23, Praha 1, proti žalovanému: **Finanční ředitelství pro hl. m. Prahu**, se sídlem Štěpánská 28, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 2. 2009, čj. 8 Ca 212/2006 - 122, o námitce podjatosti vznesené žalobkyní ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 Afs 72/2009 vůči členům 9. senátu,

t a k t o :

Soudci 9. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Radan Malík, Mgr. Daniela Zemanová a JUDr. Barbara Pořízková **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 9 Afs 72/2009.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem blíže označeným v záhlaví Městský soud v Praze zamítl žalobu, kterou žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti platebnímu výměru na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období prosinec 2003, vydanému Finančním úřadem pro Prahu 1.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále také „stěžovatelka“) kasační stížnost. Poté, co byla zdejším soudem poučena o složení senátu, jemuž byla věc přidělena k rozhodnutí, vznesla vůči členům 9. senátu JUDr. Radanu Malíkovi, Mgr. Daniele Zemanové a JUDr. Barbaře Pořízkové námitku podjatosti. Tuto námitku odůvodnila tím, že dle jejího názoru není poměr jmenovaných soudců k ní samotné nezáujatý, jelikož je negativně ovlivněn předchozí interakcí mezi stěžovatelkou, 9. senátem a Nejvyšším správním soudem. Tento senát rozhodoval již v několika obdobných věcech, v nichž byla stěžovatelka účastníkem řízení, přičemž postup senátu ve věci vedené pod sp. zn. 9 Afs 73/2008 vedl stěžovatelku k podání stížnosti k předsedovi NSS. V ní mj. prohlásila, že se 9. senát neřídí snahou aplikovat právo, ale spíše hájit fiskální zájmy státu, což způsobilo zásadní obrat v jeho rozhodování právně identických kauz. Stěžovatelka vyslovila přesvědčení, že 9. senát jednal pod vlivem koordinační schůzky Ministerstva financí určené ke sjednocení rozhodovací praxe státních orgánů, konané pod konspiračním názvem „zlato“. Přestože předseda NSS stížnost neshledal důvodnou, důvody k vyloučení soudců podle § 8 s. ř. s. ve věci dány jsou. Pokud by soudci skutečně rozhodovali dle fiskálních zájmů státu či dle pokynů schůzky „zlato“, jednalo by se spíše o trestný čin

než důvod podjatosti. Členové 9. senátu mohou ke stěžovateli chovat potenciálně negativní postoj, neboť je obvinila z výše uvedeného a stěžovala si na jejich postup předsedovi NSS. Soudní rozhodování nemůže být zatíženo pochybnostmi o postranních či podvědomých motivech a pocitech jednotlivých soudců. Jmenovaní soudci mají v daném případě dostatek důvodů nahlížet na stěžovatelku jako na osobu, která je hrubě a nespravedlivě obvinila z nejzávažnějších profesních pochybení, což je dostatečný důvod pro jejich předpojaté chování. Proto by měli být z rozhodování věci vyloučeni.

Jmenovaní soudci 9. senátu ve svých vyjádřeních z 9. 7. 2009 uvedli, že nemají žádný poměr k této věci, k účastníkům řízení ani jejich zástupcům a necítí se podjatí.

Věc byla poté přidělena 1. senátu Nejvyššího správního soudu k rozhodnutí o námitce podjatosti (§ 8 odst. 3 s. ř. s. *in fine*).

Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro vyloučení jmenovaných soudců z projednávání a rozhodování dané věci, a to z následujících důvodů.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce přitom nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

V projednávané věci stěžovatelka možný negativní poměr soudců k ní dovozuje z toho, že si stěžovala na jejich postup v jiné věci a „nespravedlivě“ je obvinila z nezákonného jednání a profesních pochybení. Dle judikatury NSS ovšem ani podání trestního oznámení na soudce rozhodující ve věci účastníka, které je následně pro neopodstatněnost odloženo, nezakládá bez dalšího důvod pro pochybnosti o nepodjatosti těchto soudců (srov. usnesení NSS ze dne 14. 7. 2009, čj. Nao 36/2009 - 48). Tím méně pak lze dovozovat, že by důvod pro takovou pochybnost mohla založit neúspěšná stížnost k předsedovi soudu, popř. spekulace o možných důvodech pro rozhodování konkrétních věcí určitým způsobem. Sama stěžovatelka přitom váhu svých argumentů značně snižuje konstatováním, že soudce obvinila nespravedlivě, či úvahami o možném spáchání trestného činu, aniž by v této souvislosti dala k zahájení úkonů trestního řízení podnět. Soudci musí být připraveni na kritiku svých rozhodnutí a musí být s to tuto kritiku unést. Soudci navíc musí být z povahy své funkce připraveni na to, že neúspěšná strana sporu může dát podnět k zákonem předvídaným prověrkám jejich činnosti. Pokud by každý podnět automaticky znamenal důvod pro pochybnosti o nepodjatosti soudce vůči účastníkovi, mohlo by to ve svém důsledku vést až k popření principu zákonného soudce, neboť účastník by

postupným (neopodstatněným) stěžováním si na jednotlivé soudce mohl dospět až k soudci, jehož si sám „vybral“ a proti němuž již takovou stížnost nepodá.

Jelikož ani jmenovaní soudci ve svých vyjádřeních neuvedli, že by měli jakýkoli vztah ke stěžovateli, není důvod o jejich nepodjatosti pochybovat. Soudci, proti nimž byla vznesena námitka podjatosti, se nepodíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení: „předchozí soudní řízení“ je přitom třeba chápat nikoli časově (tedy jako jakékoliv řízení před správním soudem, jehož byl žalobce účastníkem a v němž se soudce podílel na rozhodování), nýbrž instancně (srov. rozhodnutí publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS). Vyloučen by tak byl soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u soudu I. stupně (tedy krajského soudu) a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu. O tento případ se tu však nejedná.

K vyloučení soudců nemůže vést ani jejich postup v řízení o projednávané věci, ani jejich rozhodování v jiných – souvisejících či nesouvisejících – věcech (§ 8 odst. 1 s. ř. s. *in fine*). Dřívější rozhodování soudců, které se autoritativně vyslovilo k právům a povinnostem žalobkyně, nezpůsobuje jejich podjatost, jakkoli mohlo být pro žalobkyni nepříznivé. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost, a nesouhlas žalobkyně s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), event. ústavní stížnost, nikoli námitka podjatosti.

Ze všech výše uvedených důvodů rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2009

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu

